

ÎNCHEIERE

12 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Valerii Tretiaticenco,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valerii
Tretiaticenco împotriva societății comerciale „Alantex” societate cu răspundere
limitată cu privire la rezilierea contractului de colaborare,

împotriva deciziei din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
respins apelul declarat de Valerii Tretiaticenco și s-a menținut hotărârea din 17
februarie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, prin care s-a respins ca
fiind neîntemeiată acțiunea depusă de Valerii Tretiaticenco,

constată:

La 23 octombrie 2013, Valerii Tretiaticenco a depus cerere de chemare în
judecată împotriva societății comerciale „Alantex” societate cu răspundere
limitată (denumirea prescurtată SC „Alantex” SRL) cu privire la rezilierea
contractului de colaborare.

În motivarea acțiunii a menționat că, în baza hotărârilor din 15 decembrie
2008 și 15 iunie 2009 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, a devenit proprietar
al loturilor de teren amplasate în XXXXX

La 06 septembrie 2012, a încheiat cu SC „Alantex” SRL un contract de
colaborare. Conform acestuia, Valerii Tretiaticenco a transmis loturile de teren
nominalizate supra în posesia SC „Alantex” SRL, iar cea din urmă și-a asumat
obligația de a organiza și executa lucrările de construcție a unor blocuri locative ce
ar ocupa nu mai puțin de 70% din teren și cu o înălțime de nu mai puțin de 9 etaje.

Reclamantul a relevat că, prin contractul de colaborare, nu a fost stabilit
termenul de executare, care de altfel urma a fi una din clauzele esențiale ale
contractului. Astfel, în aceste condiții, nu este stabilit momentul când
SC „Alantex” SRL trebuie să-și execute obligațiile sale născute în baza acestui
contract.

La fel, reclamantul a invocat că, SC „Alantex” SRL nu l-a informat despre
acțiunile sale în privința executării contractului de colaborare, iar din
comportamentul acesteia rezultă că nu are intenții de a-și executa obligațiile
născute în baza acestui contract. Astfel, la 12 septembrie 2013, a expediat în adresa

SC „Alantex” SRL notificare despre rezilierea contractului de colaborare din 06 septembrie 2012, însă, din motive necunoscute, aceasta nu a fost recepționată.

În această ordine de idei, reclamantul Valerii Tretiatcenco a solicitat rezilierea contractului de colaborare încheiat la 06 septembrie 2012 cu SC „Alantex” SRL, și obligarea SC „Alantex” SRL să-i restituie în natură loturile de teren amplasate în XXXXX.

Prin hotărârea din 19 februarie 2014 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, (vol. I, f.d. 55, 61-65) s-a admis acțiunea depusă de Valerii Tretiatcenco; s-a reziliat contractul de colaborare încheiat la 06 septembrie 2012 între Valerii Tretiatcenco și SC „Alantex” SRL și s-a obligat SC „Alantex” SRL să restituie în natură lui Valerii Tretiatcenco loturile de teren amplasate în XXXXX.

Prin decizia din 16 septembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău (vol. I, f.d.110, 111-112) s-a admis apelul declarat de SC „Alantex” SRL și s-a casat hotărârea din 19 februarie 2014 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, cauza fiind restituită spre rejudecare la Judecătoria Buiucani, mun.Chișinău, conform competenței.

Prin hotărârea din 17 februarie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, (vol. I, f.d. 254; vol. II, f.d. 1-6) s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de Valerii Tretiatcenco.

Prin decizia din 25 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 146, 147-153) s-a respins apelul declarat de Valerii Tretiatcenco și s-a menținut hotărârea din 17 februarie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

Prin decizia din 15 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție (vol. II, f.d. 195-203), s-a admis recursul declarat de Valerii Tretiatcenco, s-a casat decizia din 25 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău și s-a remis cauza la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

În consolidarea soluției sale, instanța de recurs a reținut că, instanța de apel a judecat cauza în lipsa avocatului apelantului, care a înștiințat instanța despre imposibilitatea sa de a se prezenta la ședința instanței de apel, din motiv de boală, și a solicitat pentru prima dată amânarea examinării apelului.

Prin decizia din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. III, f.d. 8, 9-19) s-a respins apelul declarat de Valerii Tretiatcenco și s-a menținut hotărârea din 17 februarie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

Prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluțiile adoptate pe dispozițiile art. 709-711, art.731, art. 734, art. 735, art. 737, art. 738, 741-748 din Codul civil; art. 22 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 721 din 02 februarie 1996 privind calitatea în construcții, art. 3 alin. (1) lit. a), b) și c) din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

În consolidarea soluțiilor sale, Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, și Curtea de Apel Chișinău au constatat că, SC „Alantex” SRL a încheiat la 17 septembrie 2012 cu SA „Coloana mecanizată mobilă” contractul de colaborare nr. 389, conform căruia, ultima trebuia să execute lucrările de proiectare, montare și construcție pe loturile de teren litigioase. Concomitent, la 20 decembrie 2012, a încheiat cu SRL „Geocadgrup” contractul nr. 16/c privind executarea lucrărilor cadastrale, conform căruia ultima trebuia să execute lucrările necesare pentru formarea prin comasare într-un singur lot de teren a loturilor de teren amplasate în XXXXX

La fel, pentru obținerea documentației permisive de construcție, SC „Alantex” SRL urma să obțină certificatul de urbanism, care se eliberează în

baza documentelor de confirmare a dreptului de proprietate și altor acte de rigoare în acest sens, prin care și actul de predare-primire. În acest sens, instanțele inferioare au notat că Valerii Tretiaticenco nu a transmis SC „Alantex” SRL actele necesare în sensul demarării lucrărilor de perfectare a documentației permise de construcție întru inițierea propriu-zisă a lucrărilor de construcție.

La capitolul dat s-a constatat că, Valerii Tretiaticenco nu a dovedit faptul că a transmis loturile de teren vizate în contract. Iar, în lipsa actului de primire-predare este imposibilă executarea obligațiilor asumate de către pârâtă.

Mai mult decât atât, instanțele inferioare au remarcat că, la 25 aprilie 2013, Valerii Tretiaticenco a pierdut dreptul de proprietate asupra loturilor de teren care au format obiectul contractului de colaborare din 06 septembrie 2012.

În această ordine de idei, s-a ajuns la concluzia că executarea în continuare a contractului de colaborare din 06 septembrie 2012 nu a fost posibilă din motive ce țin exclusiv de personalitatea reclamantului Valerii Tretiaticenco și sub niciun aspect nu au depins de voința SC „Alantex” SRL. Or, imposibilitatea de a asigura executarea obligațiilor asumate de către SC „Alantex” SRL prin contractul vizat este ghidată atât de comportamentul reclamantului, cât și de alte circumstanțe independente de voința pârâtei.

La 08 august 2018, Valerii Tretiaticenco a declarat recurs împotriva deciziei din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care a fost completat prin cererea depusă la 13 septembrie 2018 (vol. III, f.d. 23-26, 46-50).

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și a apreciat arbitrar probele, iar drept consecință a dat o apreciere greșită circumstanțelor de fapt.

În acest sens, recurentul a menționat că contractul nr. 16/c privind executarea lucrărilor cadastrale încheiat la 20 decembrie 2012 cu SRL „Geocadgrup” nu poate servi drept dovadă a faptului că SC „Alantex” SRL și-a executat obligațiile conform contractului de colaborare din 06 septembrie 2012. Or, beneficiar al contractului nr. 16/c din 20 decembrie 2012 privind executarea lucrărilor cadastrale este Valerii Tretiaticenco și nicidecum SC „Alantex” SRL.

Instanța de apel nu a ținut cont de faptul că lucrările cadastrale efectuate de către SRL „Geocadgrup”, au avut loc în baza cererii lui Valerii Tretiaticenco și au fost achitate tot de către acesta.

Mai mult decât atât, Valerii Tretiaticenco a comasat, fără concursul SC „Alantex” SRL, loturile de teren într-un teren unic.

Recurentul a opinat că, la fel, nu poate servi drept mijloc de probă și contractul de colaborare nr. 389 încheiat la 17 septembrie 2012 cu SA „Coloana mecanizată mobilă”. Or, conform acestuia, SC „Alantex” SRL a cesionat în favoarea SA „Coloana mecanizată mobilă” toate drepturile și obligațiile sale în baza contractului de colaborare din 06 septembrie 2012. Însă, contractul de colaborare nr. 389 încheiat la 17 septembrie 2012 cu SA „Coloana mecanizată mobilă” nu i-a fost adus la cunoștință lui Valerii Tretiaticenco și nici nu a fost coordonat cu acesta, circumstanță care contravine pct. 10.1 al contractului de colaborare din 06 septembrie 2012.

Mai mult decât atât, contractul de colaborare nr. 389 încheiat la 17 septembrie 2012 cu SA „Coloana mecanizată mobilă” nu a produs niciun efect juridic și nu a fost executat nici măcar în parte, iar ulterior a fost reziliat unilateral de către SA „Coloana mecanizată mobilă”, din motiv că SC „Alantex” SRL înregistrează

datorii față de bugetul de stat, lipsa experienței în domeniul construcțiilor, precum și lipsa personalului și utilajului necesar pentru asemenea lucrări.

Succesiv, recurentul a considerat neîntemeiată concluzia instanței de apel, precum că Valerii Tretiatcenco nu a transmis SC „Alantex” SRL actele necesare în sensul demarării lucrărilor de perfectare a documentației permise de construcție întru inițierea propriu-zisă a lucrărilor de construcție. Or, aceste acte i-au fost transmise intimatelor chiar la încheierea contractului de colaborare din 06 septembrie 2012, în fața notarului, care și l-a autentificat. Acest fapt este confirmat chiar prin acțiunile SC „Alantex” SRL, și anume de înregistrare a contractului de colaborare la OCT Chișinău, încheierea acordului adițional din 14 martie 2013 la contractul de societate civilă nr. 6215 din 06 septembrie 2013.

La fel, a relevat că nu a pierdut dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile ce constituiau obiectul contractului de colaborare și nu a fost radiat din Registrul bunurilor imobile, dreptul său de proprietate fiind afectat doar de o grevare sub formă de sechestru, aplicată de instanța de judecată. Însă, această circumstanță nu a perturbat în careva mod executarea contractului de colaborare din 06 septembrie 2012.

Finalmente, recurentul a indicat că SC „Alantex” SRL nu a probat faptul că a purces la executarea obligațiilor sale născute în baza contractului de colaborare din 06 septembrie 2012.

În această ordine de idei, recurentul Valerii Tretiatcenco a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 17 februarie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie admisă integral acțiunea sa.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Instanța de recurs atestă că, în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilită data când decizia din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată” Valerii Tretiatenco, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului acestuia de a ataca hotărârea judecătorească.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depuse de Valerii Tretiatenco, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recurs, în esența lor, sunt similare alegațiilor inserate în cererea de apel (vol. II, f.d. 28-33). Astfel se deduce că cererea de recurs *de facto* este o transpunere a motivelor din cererea de apel. Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de

admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurentul nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Valerii Tretiatcenco nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Valerii Tretiatcenco nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce Valerii Tretiatcenco a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva

Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Valerii Tretiaticenco împotriva deciziei din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Valerii Tretiaticenco împotriva deciziei din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valerii Tretiaticenco împotriva societății comerciale „Alantex” societate cu răspundere limitată cu privire la rezilierea contractului de colaborare.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan